1837. No. 43.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 30 MEI.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 9 Junij 1837, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, of een der Leden van Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Locaal van het Gouvernement te *Leeuwarden*, worden aanbesteed:

Het doen van eenige Herstellingen en Vernieuwingen van Timmer- en Metselwerken aan het Huis van Opsluiting en Tuchtiging binnen *Leeuwarden*, met het Onderhoud tot den laatsten April 1838.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en vervolgens bij opbod, terwijl het Bestek daartoe ter lezing zal liggen aan gemeld Gouvernements Lokaal, benevens in de gewone Logementen binnen Leeuwarden; zullende voorts vier dagen voor de besteding de noodige aanwijzingen worden gedaan door den aanwezigen provincialen Opzigter, en tevens inmiddels de verlangde inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur en den Ingenieur van den Waterstaat te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 27 Mei 1837. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

ITALIE.

ROME, *den* 11 *Mei.* In de omstreken van Orvieto had het volk het plan, om, onder voorwendsel van de groote duurte der levensmiddelen, de graanmagazijnen te plunderen. Het bestuur, hiervan onderrigt, deed, bij gebrek aan troepen, de jonge lieden der stad oproepen, en deze, vereenigd met eenige gendarmen, besloten het hoofd aan de plunderaars te bieden. Terwijl zij zich achter de rotsen in hinderlaag stelden, bleven eenigen in de gebouwen. De afspraak der plunderaars was, dat eenigen hunner tegen den nacht in het magazijn zouden gaan, om daarna de deuren te openen. Deze verschenen, werden ingelaten, doch tevens gevangen genomen. Deze teleurstelling deed de overigen aftrekken en zich verstrooijen. Eenige hunner heeft men gevangen genomen.

Uit Napels schrijft men van den 9 Mei:

„ Ofschoon het weder bij ons nog veranderlijk is, zoo is de temperatuur warm, waardoor de groeikracht spoedig ontwikkelt. In eenige streken der stad is de reuk der oranjebloesems zelfs hinderlijk."

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 18 *Mei.* De Prinses *Helena van Mecklenburg* is door ons hof op de vriendschappelijkste wijze ontvangen. Na twee uren oponthouds zette de Prinses met hare moeder de reis voort naar Frankrijk over Weimar en Homburg, waar zij eenige dagen bij Hoogstderzelver tante zal verwijlen. Uit Mecklenburg wordt gemeld dat bij het vertrek dezer alom beminde Vorstin, zoo wel de militaire als burgerlijke beambten haar tot aan de Pruisische grenzen hebben willen verzellen, doch door haren broeder, den regerenden Hertog van Mecklenburg, daarin belet waren geworden.

Onze residentie heeft thans een zeer krijgshaftig aanzien, vermits gisteren de troepen tot de aanstaande voorjaars manoeuvres hier binnengerukt zijn, en er dagelijks groote oefeningen der verschillende korpsen plaats hebben.

In ons ministerie zullen aanmerkelijke veranderingen worden bewerkstelligd. Na zoo vele vermoedens en keuzen is eindelijk onze gezant te Parijs, de heer *v. Werther*, tot minister van buitenlandsche zaken benoemd. De heer *v. Arnim*, onze gezant te Brussel, een jong, talentvol diplomaat, zal gezant te Parijs worden. Voorts beweert men dat de heeren *v. Altenstein* en *v. Brenn*, respectivelijk ministers van eeredienst en binnenlandsche zaken, wegens hoogen ouderdom, hun ontslag gevraagd en op eene voor hen vleijende wijze bekomen hebben. De minister van justitie, de heer *v. Kampz*, wordt met het ministerie van eeredienst gedoodverwd, en de minister van justitie *Mühler* zal aan het hoofd der beide ministerien geplaatst worden.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 24 *Mei.* Ten bewijze dat de Amerikanen niet minder overdreven zijn, in reusachtige ondernemingen als de Engelschen, zoo diene het volgende:

Vooreerst wil het Gouvernement der Vereenigde Staten een kanaal doen graven ter omvaring van den gevaarlijken waterval der Niagara, ten gevolge waarvan de rivier, die tot dus verre onoverkomelijke hindernissen tegen hare bevaring opleverde, in derzelver volle lengte zal kunnen worden gebezigd. Reeds heeft eene commissie een gunstig verslag uitgebragt.

Ten andere spreken de dagbladen van andere niet minder verbazende plannen. Onder dezelve mag in de eerste plaats bekleeden, dat, hetwelk in den staat van Nieuw Orleans is gevormd; bijaldien hetzelve tot stand kwam zou het een nieuw tijdperk in de handel-operatien van dit gedeelte der Unie uitmaken. Gelijk bekend is, kunnen de stoombooten van 5 à 600 tonnen de Roode rivier tot aan Nachitoche opvaren. Nu wil men van dit punt af eenen ijzeren spoorweg aanleggen, die, door de laagste gedeelte van het zuidelijk gebergte geleidt, aan den golf van Californie zou moeten uitloopen. Door dit middel zou aan Nieuw-Orleans een debouché voor den handel met Oost-Indie, China, Japan en de kusten van den Stillen Oceaan worden bezorgd, welke geene concurrentie zoude te duchten hebben; de Indische en die van het westelijk Amerika zouden daardoor nader tot elkander worden gebragt. In den beginne echter was men op het aanleggen van eenen anderen weg, die dezelfde strekking evenwel zoude hebben, bedacht geweest; men had hierbij het oog op de vaart over de Rio Grande, welker loop 15 à 1700 mijlen lang is en die met stoombooten van weinig zwaarte tot op omtrent 700 mijlen kan opgevaren worden. Langs dezen weg zou men tot aan den westelijken Colurada komen, welke rivier in de golf van Californie uitstroomt. Volgens het zeggen, zou tot verbinding van de beide rivieren een ijzeren spoorweg van niet meer dan 200 mijlen lengte benoodigd zijn.

De lezer, die bekend is met de geschiedenis der verovering van Peru, zal weten, dat, ten tijde dier verovering door *Pizarro*, de Inca van Peru zijne koninklijke gouden sieraden, benevens andere kostbaarheden in de heete bronnen nabij Cusco liet werpen, opdat het den Spanjaarden onmogelijk zou zijn dezelven weer op te visschen. De Spanjaarden beproefden zulks echter op onderscheidene malen en wijzen, doch die allen mislukten. Zulks konde alleen door duiken plaats hebben; en dit was niet mogelijk in kokende minerale bronnen.

De gelukkige uitslag, die de ondernemingen gehad hebben om gezonkene schatten van den bodem der zee op te visschen door middel van de duikersklok, hebben eenige ondernemers te Londen op het denkbeeld gebragt, om een genootschap op te rigten, met oogmerk, om ook deze schatten uit de kokende bronnen van Peru op te visschen. Men denkt, dat men genoegzame bijdragen tot bestrijding der onkosten zal vinden. Wij weten niet juist den warmtegraad dezer bronnen, doch door het inpompen der koude buitenlucht zal deze hooge warmtegraad niet zeer gevoelig zijn op het menschelijk ligchaam. Doch wie weet hoe diep deze schatten onder steenen en slijk in den loop van drie eeuwen zijn bedekt geraakt. Men kan het echter beproeven; gelukt het, dan kan de winst groot zijn; mislukt het, dan verliest men zijn inleg.

Bijzonder gelukkig is men geslaagd met het opvisschen der gezonkene schatten van het fregat *Thetis*, op de kust van Brazilien. Hoewel de zee groote stukken rots over het wrak had gerold, heeft men op eene kleine som na, deze specie weer opgevischt.

Op den avond van den 8 December jl. tusschen 9 en 10 ure, sprong in de haven van Cumana, de *Guarda Costa Volador*, door derzelver kapitein *Andres Monagas*, die door de uitbarsting dan ook omkwam.

Sedert den morgen van dien dag, had *Monagas* zich van de kajuit en de kruidkamer meester gemaakt, dreigende als een krankzinnige een ieder, die hem nabij kwam; daarna strooide hij op de vloer een vat buskruid en eene hoeveelheid kardoezen, en wapende zich met een paar geladene pistolen. De tweede officier en het scheepsvolk beproefden, om *Monagas* door hun smeken te overreden, ten einde zijn dwaas voornemen te laten varen, maar dit vermeerderde zijne woede. Toen maakte men de zaak bekend aan den havenmeester, op dat hij trachten zou het vaartuig en het scheepsvolk te redden. Zijne pogingen waren ook vruchteloos; want zoodra iemand *Monagas* naderde, dreigde hij de brandstoffen aan te steken, die, zoo als hij zeide, voor zijn graf zouden dienen. De dag verliep, met hem vriendelijke woorden toe te spreken, die onverhoord bleven. Het werd nacht en de havenmeester waarschuwde het scheepsvolk, dat zij aan de voorsteven moesten blijven, van waar zij zich konden redden, in geval, de krankzinnige zijn voornemen ten uitvoer bragt, terwijl hij naar land ging om te zien of het mogelijk was het vaartuig te redden. In dien tusschentijd bragt hij zijn voornemen ten uitvoer, waardoor echter de tweede kommandant en de matrozen het slagtoffer niet werden. De matrozen bleven voor aan, tot dat men hen met eene boot kwam afhalen.

Men is thans bezig om het vaartuig weer op te halen, welks achtersteven alleen vernield is; en men gelooft, dat het mogelijk zal wezen hetzelve te herstellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 23 *Mei.* De regering heeft heden geene berigten uit Spanje publiek gemaakt. De *Gazette* zegt dat, volgens een brief uit Salinas de Oro, *Karel V* den 15den des avonds in dat dorp was aangekomen. De infant don *Sebastiaan* was den 14den des avonds te Estella gearriveerd en zou des anderen daags zijnen marsch voortzetten.

Zie hier een brief van de grenzen, welke de *Gazette* uit hare bijzondere correspondentie mededeelt:

„ ST. JEAN DE LUZ, *den* 18 *Mei* 1837.

„ Ik heb u gisteren geschreven, om u de des morgens gebeurde inneming van Irun te melden.

„ Niets is in staat u een denkbeeld te geven van de afschuwelijkheden, door de 14,000 Anglo-Christino's, onder bevel van *Evans*, in die kleine stad gepleegd: onder de barbaarschte volken zijn er nimmer dergelijke bedreven.

„ Al wat in de stad was, is om hals gebragt, vrouwen en kinderen.

„ De bezetting bestond uit 300 man van het 2de van Navarra en uit 300 boeren; zij stond onder bevel van den kolonel *Soroa*, die begrepen had dat hij zich moest opofferen, om aan den Infant den vollen tijd te laten zijne beweging te volbrengen, alvorens *Espartero* uit Guipuscoa zou kunnen zijn. Van dit geheele garnizoen zijn slechts 27 soldaten overgebleven, die in de schans del Parqué gekapituleerd hebben. *Evans* heeft niet minder dan 14,000 man en de hulp van Frankrijk noodig gehad, om dit handje vol dapperen te bedwingen.

„ Gisteren avond zijn *Evans* en zijn staf hun hoofdkwartier in Frankrijk, te Behobie, komen vestigen. Eene kompagnie van het 57ste regement van linie is hem tot eerewacht aangeboden, en de muzijk van dat regement is hem eene serenade komen geven.

„ Er bestaat eene daadzaak, die niet onbekend kan blijven, en verdient geschandvlekt te worden. Zondag zijn vrouwen en kinderen, uit Irun komende, verschenen om herbergzaamheid op het Fransche grondgebied te verzoeken; zij zijn van Behobie teruggedreven, en men heeft hun verklaard dat er bevel gegeven was om niemand door te laten. Twee dagen naderhand zijn die ongelukkigen door de soldaten van *Evans* en onder deszelfs oog vermoord! Alvorens onder de baijonetsteken der Anglo-Christinos soldaten den geest te geven, zullen die arme slagtoffers zeker het Fransch gouvernement ontelbare malen vervloekt hebben.

„ Sedert gisteren wordt Fontarabie ter land en ter zee aangegrepen. Het Engelsch eskader is de Bidassoa ingevaren, en schiet thans op deze tweede weinig versterkte plaats, die slechts door 200 man van het 2de van Navarra verdedigd wordt; gouverneur is de luitenant-kolonel *Otamendi*; het is 10 ure en men hoort het vuur nog. (*Het is bekend dat ook Fontarabie overgegaan is.*)

De *Constitutionnel* wil weten, dat de regering verlof gegeven heeft, om in Frankrijk, voor de dienst van *Christina*, een korps van 4000 man aan te werven.

„ Ware dit berigt gegrond, zegt de *Gazette*, zoo zou het de terugkomst van den heer *Thiers* in het ministerie verkondigen. — Deze maatregel (zoo gaat de *Gazette* voort) zou zeer zonderling zijn op een oogenblik, nu de Spaansche revolutie zich weder onder eene andere gedaante gaat vertoonen. Het hulp-legioen, teruggeroepen onder voorwendsel der omwenteling te la Granja, en andermaal toegestaan op het oogenblik nu de republiek te Barcelona uitgeroepen wordt, dit zou een gedrag zijn dat, ongerekend de gevolgen, welke het hebben kan, aan de staatkunde der Fransche regering weinig eer zou doen."

Van Toulon schrijft men, onder dagteekening van den 18 Mei het volgende:

„ De telegraaf is gisteren den geheelen dag door in beweging geweest. De Spaansche zaken waren daarvan de reden. Men zegt dat de admiraal-prefekt bevel ontvangen heeft, om vier stoomschepen gereed te maken, moetende zij elk oogenblik tot eene op te geven zending kunnen vertrekken. In afwachting dat de drie andere vaartuigen aangewezen worden, stookt thans reeds de *Etna* en gaat zich naar Kadix begeven, waar men zegt ook eene dergelijke beweging als in Katalonie is uitgebersten. Het gerucht loopt heden dat de vier linieschepen, die bij de Hières-Eilanden zijn, naar Spanje onder zeil zullen gaan.

De schepen, die er nu reeds zijn, bewijzen aan de regering allerlei, ook militaire diensten. Zoo heeft de brik *l'Alceste* den 5 Mei een detachement Spaansche artillerie-troepen van Peniscola naar Valencia overgebragt, daar de togt te land onmogelijk was, omdat de Carlisten de gemeenschap afsneden.

Behalve te Kadix, vreest men ook voor oproeren te Saragossa en te Cuença.

Terwijl het zuiden van Katalonie zich door opstand aan het gezag der Koningin onttrekt, valt het noorden, ook nog voor de komst der groote Carlistische armee, allengs in handen der aanhangers van don *Carlos*. De generaal *Rajo* heeft achter elkander Calaf, Tora en Sanahuja bemagtigd en doet tegenwoordig Tremp blokkeren.

De partij der doctrinairen schijnt weder krachten te zamelen, bij den heer *Hartman* heeft zich eene vereeniging van 204 afgevaardigden rondom den heer *Guizot* gevormd. Bij den heer *Thiers* bestaat er eene van 90 leden, bij den heer *Odilon-Barrot* van 70, bij den heer *Garnier-Pages* van 25 en bij den heer *Berrijer* van 28.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 23 *Mei.* Aanstaanden Zondag verlaat een der batallions van het korps grenadiers deze residentie, en den volgenden dag het tweede. Beiden zullen gedurende de eerste weken kantonnementen in Noord-Braband betrekken, en zich vervolgens naar het kamp van Reijen begeven.

LEIDEN, *den* 23 *Mei.* Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* had zich, gedurende derdehalf jaar, aan deze hoogeschool, met voorbeeldige naauwgezetheid en vlijt, in de regtsgeleerde, staat- en geschiedkundige wetenschappen geoefend. Thans de bestemde tijd tot het eindigen dezer studien daar zijnde, is Z. K. H., op den 20, 22 en 23 dezer, telkens gedurende bijna twee uren, in 's Gravenhage, in tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins *van Oranje* en Prins *Alexander* der Nederlanden, den hoog edel gestr. heer generaal *Bagelaar* en eenige heeren van het Hof, ten opzigte zijner gemaakte vorderingen onderzocht geworden: door den hoogleeraar *Cork*, in het natuur-, staats- en volkenregt; door den hoogleeraar *Tijdeman*, in de staatshuishoudkunde, en door den hoogleeraar *Hofman Peerlkamp*, in de algemeene en vaderlandsche geschiedenis.

Bij alle deze examens heeft Z. K. H. zoodanige blijken van kunde, vlugheid en oordeel gegeven, als den jeugdigen vorst tot hooge eere, deszelfs koninklijken vader tot billijke vreugde verstrekken, en het Vaderland eenen waardigen Vorst te meer uit het oude en geliefde stamhuis van *Oranje* waarborgen.

GRONINGEN, *den* 25 *Mei.* In den laten avond van Maandag den 22 dezer, is de houtzaagmolen van den molenaar *Mulder*, staande te Hoogkerk, met het daaraan belendende woonhuis en de schuur eene prooi der vlammen geworden. De oorzaak van dezen brand wordt aan verregaande onvoorzigtigheid van den

molenaar toegeschreven. Men verneemt, dat deze molen vroeger voor brandschade was verzekerd, doch dat dit behoedmiddel tegen dergelijke schade door den tegenwoordigen eigenaar is verzuimd geworden; hetgeen te meer te verwonderen is, daar wij in deze stad thans eene *Provinciale inrigting* hebben, welke, voor eene geringe opoffering aan de zijde des eigenaars, deszelfs goederen tegen brandschade verwaarborgt en hem alzoo voor verliezen behoedt, die zijnen geheelen ondergang kunnen na zich slepen.

LEEUWARDEN, *den 29 Mei*. Sedert de laatst gedane bekendmaking (*Staats-Courant* van den 6 Maart 1837), zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 13 October 1836, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *J. Kessels* te Raamsdonk, op de uitvinding van eene werktuigelijke inrigting, geschikt tot het bereiden van metselkalk.

Een octrooi in dato 20 Februarij 1837, voor den tijd van tien jaren verleend aan *M. Mozes Poole* te Londen, domicilium verkozen hebbende bij Mr. *A. M. C. van Hall*, advocaat te 's Gravenhage, op de invoering van eene nieuw uitgedachte pomp met buigzamen zuiger.

Een octrooi in dato 27 Maart 1837, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan *J. C. Bakker* te Leeuwarden, op de uitvinding van een nieuw werktuig om op eene meer voordeelige, spoediger en gemakkelijker wijze de boekweit te breken.

Een octrooi in dato 23 April 1837 tot December 1847, verleend aan *J. Muston*, woonachtig te Genua, domicilium gekozen hebbende bij de gebroeders *van Coppenaal en Comp.* te Amsterdam, en aan de gebroeders *van Coppenaal en Comp.* te Amsterdam, op de invoering van eenige verbeteringen in de nieuwe wijze om loodwit te vervaardigen, waarvoor den 4 April, aan genoemden *J. Muston*, een octrooi van invoering is verleend voor den tijd van vijftien jaren, van af December 1832.

Dit octrooi is verleend onder voorwaarde, dat de geoctrooijeerden zullen gehouden zijn, om aan elken Nederlander, binnen eene maand, nadat hij daarom aanvrage zal hebben gedaan, mededeeling te doen van de geoctrooijeerde verbeteringen, met vergunning om daarvan gebruik te maken, zulks tegen betaling aan de geoctrooijeerden, gedurende den tijd van het onderhavig octrooi, van de helft der zuivere winst, welke door het aanwenden van de bedoelde nieuwe wijze om loodwit te vervaardigen, en van de thans geoctrooijeerde verbeteringen op dezelve, boven de gewoonlijk in gebruik zijnde wijze, zal worden verkregen op het loodwit, dat vervaardigd zal worden door dengenen, die de mededeeling bekomen heeft; zullende, wanneer omtrent die betaling aan de geoctrooijeerden eenig verschil mogt ontstaan, alle betwistingen deswege worden onderworpen aan de beslissing van het departement van binnenlandsche zaken; alles onder bezwaar voor de geoctrooijeerden, indien zij aan de verpligting tot mededeeling niet mogten voldoen, van het aan hen verleend octrooi te zien vervallen verklaren, en de daarin beschreven verbeteringen te zien openbaar maken.

Door het departement voor de marine te 's Gravenhage, zal op den 6 Junij aanstaande, worden aanbesteed: De leverantie der ten dienste van 's Rijks Zeemagt, gedurende de jaren 1838, 1839 en 1840, benoodigde linnens, van Inlandsch fabrikaat, tot het aanmaken van Kleedingstukken.

Men verneemt dat de Senaat der Universiteit te Groningen, onlangs den heer *J. T. Buser*, Vrederegter te Hasselt, bekend onder andere door de uitgave der Liederen van Anakreon en Saffo, in nederduitsche verzen; heeft gecreëerd tot *Philosophiæ Theoretiæ Magister et Literarum Humaniorum Doctor*, en zulks *honoris causa*.

Den 20 j. l. heeft de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen te Haarlem, hare *vijf en tachtigste* algemeene jaarlijksche vergadering gehouden. Een antwoord op de prijsvraag, betreffende het ontstaan van nieuwe soorten of bijsoorten van planten, door kunstige bevruchting van bloemen, is met de gouden medaille en de premie bekroond. Bij de opening van het biljet is de heer *Carl Friedrich Gärtner*, med. doct. te Calw, in Wurtemberg, gebleken de schrijver van dit antwoord te zijn.

Als leden der Maatschappij zijn benoemd de heeren *W. A. Enschedé*, hoogleeraar te Franeker; *F. Kaiser*, observator aan de academie te Leiden, en *G. J. Pool*, med. doct. te Amsterdam.

In de gehoudene vergadering van deelhebbers in de onderneming van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem, zijn, in plaats van de heeren *Splitgerber* en *Insinger*, die bedankt hadden, de heeren *Gerken* en *Wittekind* tot commissarissen verkozen. De commissie heeft berigt, dat de weg kan gemaakt worden voor *f* 1,048,000, ongerekend de kosten voor aankoop der gronden, die berekend worden op *f* 45000. Men heeft dienvolgens besloten, dat het kapitaal van één millioen op *f* 1,300,000 zal gebragt worden, verdeeld in 1300 actien van *f* 1000. — In de aandeelen is eenige handel geweest; de prijs steeg van 125 tot 130 pCt.

Aan den Helder is den 20 Mei, des middags, binnengeloopen Zr. Ms. korvet *Hippomenes*, kapitein-luitenant-ter-zee *Moll*.

Uit een bijzonderen brief, aan boord van Zr. Ms. korvet *Castor*, bevelhebber kapitein-luitenant *Ampt*, onder dagteekening van den 26 Januarij jl., geschreven, en bij uittreksel door het *Haagsch dagblad* medegedeeld, blijkt dat alstoen genoemde bodem door de straat Sunda zeilde en nog denzelfden dag ter reede van Batavia het anker zou werpen. Den 6 October is de *Castor* uit Texel gezeild, en heeft, na door storm en tegenwind te Duins te zijn opgehouden, eene voorspoedige reis gehad. Den 12 December had de genoemde korvet, niet ver van de Kaap de Goede Hoop, het schip *Kolonel Koopman*, met 120 man troepen aan boord en naar Java koers zettende, gepraaid; alles was wel aan boord.

Acht dagen vóór dat de dolfijn te Gorcum gevangen werd, is te Haarlem, in het Sparen door vele personen een tuimel-dolfijn gezien, welke waarschijnlijk door de sluizen van Sparendam was binnengekomen, en zich in het Sparen vrij lang, tusschen de Hooimarkt en de Melkbrug, snel zwemmende en telkens bovenkomende, ophield. Men vermoedt, dat het dezelfde dolfijn is, welke later te Gorcum gevangen is. Eenigen tijd te voren heeft men bij Zandvoort eene haai gevangen, welke door een paar jeugdige beoefenaars der natuurlijke historie te Haarlem aangekocht en keurig ontleed is.

Den 22sten hebben drie honderd Belgen, 15 of 16 Hollandsche dijkwerkers, die aan het herstellen van den dijk aan het Vlaamsche-hoofd, tegen over Antwerpen, arbeidden, met stokken en dijkpalen aangevallen en verjaagd, ten einde alzoo de aannemers te noodzaken, om hen, in stede der verdrevenen, te werk te stellen. De overheden, ofschoon in tijds onderrigt van hetgene er gaande was, hebben geene maatregelen genomen, om de orde te handhaven, en het werk is vooreerst gestaakt geworden, zoo het schijnt, omdat het den Belgen aan de noodige bekwaamheid en ondervinding ontbreekt. — Zoo gemeld wordt, zijn verscheidene der Hollandsche werklieden min of meer gewond.

De gewone vergadering van Duitsche natuurkundigen en geneesheeren zal dit jaar te Praag plaats hebben, en hare zittingen zullen op den 18 September een' aanvang nemen.

AMSTERDAM, den 22 Mei.

Op heden is door de Wel-Eerw. en Eerw. Heeren Predikanten en Ouderlingen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, ter vervulling der Vacature van eene Predikantsplaats, veroorzaakt door het *Emeritaat* van den Wel-Eerw. Heer *Wilhelm Broes*, uitgebragt het navolgend:

Zestal. DD. *Theodorus Cornelis Reinier Huydecoper*, Theol. Doct. en Predikant te Zutphen; *Johannes Everardus de Voogt*, Predikant te Nijmegen; *Adrianus Slotemaker*, Predikant te Maassluis; *Adrianus Cornelis de Meyier*, Theol. Doct. en Predikant te Arnhem; *Gerrit Steenhof*, Predikant te Oudewater; *Jacob Anthoni Coenen*, Predikant te Hoorn.

Drietal. DD. *Theodorus Cornelis Reinier Huydecoper*, *Gerrit Steenhof*, *Johannes Everardus de Voogt*.

ENKHUIZEN, den 19 Mei.

Uit het bestaande zestal van predikanten, heeft de kerkeraad den 8 dezer dit drietal geformeerd: DD. *W. P. R. Bouman*, te Sassenheim; *D. W. de Roo*, aan den Moerdijk, en *L. Proes*, th. dr. te Doorn. En uit hetzelve is heden beroepen de wel-eerw. en zeer gel. heer *Leendert Proes*, theol. doct. en predikant te Hoorn.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 20 Mei 1837 het brikschip *Wilhelm Fridrich*, kapt. S. A. Parr, van Noorwegen. — Den 22 dito het brikschip *Haabets Anker*, kapt. C. Haagensen, de kofschepen *Vrouw Antje*, kapt. K. D. de Groot en *de Jonge Dirk*, kapt. H. E. Vos, alle drie van Noorwegen. — Den 26 dito het schonerschip *Northam*, kapt. D. Charrosin, van Londen; het sloepschip *Caroline*, kapt. R. White, van Morissonshave.

Uitgezeild: Den 23 Mei het schonerschip *Magnet*, kapt. E. L. Cooper en het kofschip *de Volharding*, kapt. E. T. Eekmeijer, beide naar Dundee. — Den 24 dito de kofschepen *de Houthandel*, kapt. D. K. de Grooth, *Elisabeth Maria*, kapt. J. A. Keun en *Wilhelmina*, kapt. R. K. Visser, alle drie naar Noorwegen. Den 25 dito de kofschepen *Zeldenrust*, kapt. G. A. Jonkhoff, *de Jonge Dirk*, kapt. W. H. Mulder, *de Jonge Jan*, kapt. J. K. Bart, *Willem*, kapt. H. W. Kiers, *Vriendschap*, kapt. B. J. de Boer, *Jan Fredrik*, H. H. Kok en *de Jonge Anna*, kapt. H. J. Hubert, alle naar Noorwegen. — Den 26 dito het smakschip *Jetske Cornelia*, kapt. K. E. Vos, naar Dundee; het kofschip *Anna Cornelia*, kapt. D. H. Daniels en het brikschip *Haabets Anker*, kapt. C. Haagensen, beide naar Noorwegen. — Den 27 dito het brikschip *Wilhelm Fridrich*, kapt. S. A. Parr, de kofschepen *Concordia*, kapt. H. B. Drok en *de 3 Gezusters*, kapt. P. P. Dijkstra, alle drie naar Noorwegen.

Redevoering van den heer Mr. T. S. TROMP, *over den 1sten titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op den 5 Mei ll.*

EDEL MOGENDE HEEREN!

Ik deel volkomen in het gevoelen van de beide eerste sprekers en van vele leden dezer kamer, die de bepaling van art. 19 der voorgedragen wet als onaannelijk beschouwen. Volgens deze bepaling toch wordt in alle burgerlijke regtsgedingen, uitgezonderd die voor den kanton-regter, het ministerie van een prokureur gevorderd en in dezen de noodzakelijke persoon, waarvan hij die na jaren lang kostbare studien den doctoralen graad aan eene der hooge scholen van het rijk heeft verkregen, zich moet bedienen om de regtsvorderingen welke hem door de ingezetenen worden opgedragen te doen besturen, en zonder wien hij geene enkele daad ter bevordering van het regt zijns meesters kan noch mag verrigten.

Ik had bovendien gewenscht dat men in den man aan wien het uitsluitend bestier der regtsgedingen bij deze wet wordt opgedragen, hadde gevorderd van zich opzettelijk op de regtsstudie te hebben toegelegd en de volle akademische loopbaan te hebben gevolgd; terwijl men bij deze wet reeds dadelijk veronderstelt dat voor het vervolg de betrekking van prokureur zoo wel aan den ongeletterden en ongegradueerden als aan de doctoren in de regten zal kunnen worden opgedragen.

Ik beschouw deze geheele verordening als hoogst nadeelig voor de regtsstudie, onbillijk ten aanzien van hen, die hunne jongelings jaren aan die studie opzettelijk hebben gewijd en tevens zeer nadeelig voor den staat en de ingezetenen des Rijks.

Denkt niet, Ed. Mog. Heeren, dat eene vooringenomenheid met de wijze van procederen, zoodanig dezelve in de provincie van waar ik ben afgevaardigd voorheen bestond, of tegen de bestaande manier van procederen mij aldus over deze zaak doet denken. Ik heb naauwlijks de regtspraktijk vóór de invoering der Fransche wetboeken uitgeoefend en sedert dat tijdstip onafgebroken als advokaat, prokureur en regter, de tegenwoordige regtspleging gevolgd en toegepast, en heb dus wel geene vooringenomenheid met het oude kunnen inzuigen, en kan het bestaande niet afkeuren dan voor zoo verre de ondervinding mij het nadeelige daarvan heeft doen kennen en waaronder ik sedert lang de instelling heb gebragt waarbij de doctoren in de regten worden verpligt zich bij het instellen van regtsvorderingen en voeren van regterlijke procedures, van daartoe bepaald aangestelde praktizijns of prokureurs te bedienen.

Ik had gewenscht, dat men hier de bepalingen hadde gevolgd bij het laatstvoorgaande wetboek op de regterlijke instellingen en regtspleging van het jaar 1809 opgenomen, waarbij is bepaald: „dat de zaken van partijen, zoo wel voor „ het Hoog Geregtshof, de provinciale Hoven, als de Vierscharen, zullen wor- „ den waargenomen door praktizijns, daartoe bij hetzelve geadmitteerd en aange- „ steld, en welke admissie aan allen die op eene der Universiteiten van het Rijk „ tot meesters in de regten zijn bevorderd, op hun daartoe gedaan verzoek zoude „ worden verleend, en niet dan om zeer gewigtige redenen mogte worden ge- „ weigerd, en waarbij het aan de Hoven en Vierscharen werd vrijgelaten om een „ bepaald getal praktizijns, die niet in regten behoefden gegradueerd te zijn, „ doch voor hunne aanstelling behoorlijk geëxamineerd en bekwaam bevonden, „ aan te stellen. Van welk onderzoek of examen echter zij werden vrijgesteld, „ die vóór de nieuwe organisatie der regterlijke magt als prokureurs waren gead- „ mitteerd."

Door deze of eene dergelijke bepaling werd niemand in zijne verkregene regten benadeeld, en de regts-studie zoude er noodzakelijk bij winnen, omdat ieder die zich hierop in het vervolg mogt toeleggen, vooraf de verzekering had, *jure suo*, onafhankelijk van anderen de regts-praktijk te kunnen uitoefenen, voor zoodanig hof of regtbank als hij voor zich verkieselijk zoude achten. Het kan niet anders, of deze verzekering zoude de studerende jeugd opwekken en aansporen, om zich met te meerdere vlijt, vooral in het laatste tijdperk der akademische loopbaan, op de wetenschappelijke beoefening van het Nederlandsche regt, en de wijze van procederen in lijfstraffelijke en burgerlijke regtszaken, toe te leggen. Eigenbelang en betamelijke eerzucht zouden hiertoe tot een krachtige spoorslag dienen. — Gelijk het nu is gesteld, bekommert zich de aankomende regtsgeleerde al veeltijds minder met deze studie, en dit ligt juist in de instelling zelve en den geheelen precairen toestand van het regtswezen, waarin wij zoo lang en tot heden zijn geplaatst; maar wanneer eerlang de Nederlandsche wetboeken zullen zijn ingevoerd en de uitoefening der regtspraak overeenkomstig onze eigene instellingen zal zijn georganiseerd, mogen wij het tijdperk van dien schadelijken precairen toestand geëindigd achten, en hiermede tevens eene grootere belangstelling in de beoefening van het hedendaagsche regt aan onze hoogescholen met volle gerustheid verwachten.

Ik erken gaarne met de regering en de commissie van wetgeving dat niet enkel de studie de noodige bekwaamheid kan geven tot de regtsgeleerde praktijk, ik weet dat de ondervinding en duurzame behandeling van zaken hiertoe weldadig medewerkt, maar men bedriegt zich zeer, en dit heeft de ondervinding van alle tijden geleerd, dat de regtsgeleerde practicus van den echten stempel alleen of hoofdzakelijk door ondervinding kan worden gevormd; neen in de allereerste plaats is daartoe noodig eene juiste kennis van het stellige regt zelve en eene wetenschappelijke beoefening van de verschillende vormen waarin dit regt eertijds plag en thans behoort in werking gebragt en toegepast te worden. Op den jongen regtsgeleerden is wel het *experientia docet*, evenzeer toepasselijk als op het algemeen bedrijvig leven, maar op hem en op het regtsgeleerde vak toch ook niet meer dan op andere maatschappelijke betrekkingen, waartoe eene voorafgaande wetenschappelijke studie uitsluitend wordt gevorderd. Wie toch zal den jongen theologant met den geoefenden herder en leeraar eener gemeente gelijk stellen; wie in den bekwaamsten jeugdigen medicus den aan ziek- en sterfbedden geoefenden geneesheer zoeken? Wie van den meest gevorderden in de letteren de ware *ars docendi*, de geoefende kennis van mededeeling zijner wetenschap aan anderen bij het eindigen der academische loopbaan dadelijk vorderen? En echter worden aan dezen ieder in hunne betrekkingen de volle regten geschonken welke die van meerdere ondervinding genieten, en is er nimmer aan gedacht hun uit vrees van gebrek aan oefening en ondervinding niet de regten toe te kennen eigenaardig aan hunnen stand verbonden. Ik noemde dan daarom ook deze verordening niet alleen schadelijk voor de regtsstudie maar tevens onbillijk ten aanzien van hen die zich opzettelijk aan de regtsgeleerde studien hebben gewijd; in ieder ander vak wordt de verkregen academische graad, met uitsluiting van allen die dezelve niet hebben verkregen door speciale reglementen krachtdadig beschermd, en aan den doctor in de regten vreest men zonder de medehulp van een ander het aanleggen en het bestieren eener regtszaak toe te vertrouwen.

Het bij de antwoorden der regering gebezigde argument dat de ondervinding en niet zoo zeer de regtsstudie de noodige bekwaamheid voor de regtspraktijk geeft, zoude dan alleen eenige kracht en waarde erlangen, wanneer bij de wet ware bepaald, dat de doctoren in de regten gedurende eenen bepaalden tijd de balie zouden hebben moeten zijn gevolgd voor dat zij geheel op zich zelven de dingtalen van den processe konden voeren, en tot op dien bepaalden tijd na hunne admissie steeds door eenen ouderen en geoefenden Advokaat moeten zijn geadsisteerd. Deze verordening greep stand bij het voormalig Hof van Vriesland, en was voorzeker toen bij gebrekkige en onvolledige wettelijke voorschriften omtrent de proces-orde wijs en voorzigtig, doch bij het bestaan van een volledig wetboek op de manier van procederen in burgerlijke en lijfstraffelijke zaken zoude mij deze zorg zelfs overtollig toeschijnen; de jonge regtsgeleerden worden zelden na het verlaten van de Academie te veel met regtszaken geobrueerd, dan dat er dadelijk nadeel voor de maatschappij van zijne onbedrevenheid en gebrek aan ondervinding is te vreezen. — Ieder regtbehoevende heeft te veel belang om niet eene verstandige keus te doen; door het aanstellen van een beperkt getal Procureurs wordt hij juist in zijne vrijheid beperkt, daar hij genoodzaakt wordt door eenen dier geëligeerden zijn proces te doen bestieren of als bloot *requisitus* bij den Advokaat tevens aan te stellen. — De openbare behandeling van alle regtszaken schenkt thans den jongen regtsgeleerden, die het waarlijk te doen is den gang der bestaande proces-orde bij hare dadelijke toepassing te volgen, ruimschoots gelegenheid zijn gebrek aan ondervinding en eigen behandeling van zaken aan te vullen en zijne verkregen regtskennis op de handelingen en bedrijven der menschen naar vaste vormen te zien en te leeren toepassen.

Het bij de regering gebezigde argument, ik herhaal het Ed. Mog. Heeren, dat niet zoo zeer de regtsstudie, maar ondervinding den waren en besten *patroon* voor

[illegible] wet of bij nadere reglementen wierde vastgesteld dat niemand tot Procureur zoude kunnen worden aangesteld, dan die gedurende een geruimen tijd dadelijk aan de balie de praktijk heeft uitgeoefend, en in dat geval zoude wel ieder die voorheen geen lid der balie heeft kunnen zijn, in de eerste plaats van die betrekking moeten worden uitgesloten.

Ik moet tot mijn leedwezen betuigen, dat alle de overige redenen bij de memorie van toelichting dezer wet en bij de antwoorden der daarop gemaakte bedenkingen, even weinig ingang hebben kunnen vinden, om het bezwarende tegen deze bepaling minder te achten, doch de beide eerste sprekers hebben het weinig klemmende dier redenen reeds opgemerkt, en ten einde deze discussie niet vruchteloos te rekken, wil ik alleen nog met een woord zeggen, waarom ik deze bepaling nadeelig voor den staat in het algemeen en voor de ingezetenen van het Rijk in het bijzonder acht.

Gij allen, Ed. Mog. Heeren, zult het met mij eens zijn, dat vereenvoudiging in het bestuur van alle zaken eene ware behoefte voor ons beperkt Rijk is geworden en dat de oude spreuk: *simplex vert sigillum*, zoo veel mogelijk in alles onder het oog moet worden gehouden. Wij beklagen ons menigwerf en bij herhaling dat hetgeen door een minder getal en in de nabijheid verrigt konde worden daartoe velen worden gebezigd en bekostigd, en wij blijven steeds wenschen dat die meerdere vereenvoudiging en alles aan te leggen en in te rigten op eene verkleinde schaal, plaats moge grijpen. Deze vereenvoudiging bespoedigt de zaken en spaart kosten: in geen geval geldt dit meer dan in de procedure, waar het emplooi van twee personen overtollig is schaadt het; en dit is het geval met de aanstelling van een procureur nevens den zelfs meest geoefenden advocaat, in verre de meeste gevallen. Te regt werd door de vierde afdeeling aangemerkt, dat men naar de voorgestelde bepalingen geene liquide inschuld van eenig belang zoude kunnen opvorderen zonder zich te bedienen van beide deze personen. Tot op den dag van diening is het toch geheel onzeker of de gedaagde zich, het zij exceptioneel, het zij ten principale tegen den eisch zal verzetten; hieraan is voorzeker niet gedacht bij het gegeven antwoord der regering, dat alle dergelijke zaken op eene gemotiveerde conclusie kunnen worden afgedaan. Bovendien is de advokaat aan wien de behandeling en bevordering der zaak is opgedragen, uitsluitend in alle gevallen verpligt zich een prokureur te adsumeren, daar hij de bevoegdheid mist de eenvoudigst gemotiveerde conclusie ter rolle voor te lezen. — Bij iederen stap der procedure moet er over en weder worden gebesoigneerd en alzoo in effecte voor dezelfde daad twee personen worden gesalarieerd. Dit geeft onmisbaar eene nuttelooze omslagtigheid en hierdoor zeer dikwerf vertraging en ophoud in den loop en gang der procedure. De ondervinding heeft dit ook maar al te zeer bevestigd, en ik blijf het dus voor een wezenlijk nadeel en schade voor de ingezetenen achten, dat zij door deze wet verpligt worden ter bevordering hunner regten zich van twee afzonderlijke personen te moeten bedienen en beide te salarieren.

Of ik nu uit hoofde der door mij geopperde bezwaren mijne stem tegen den ganschen eersten titel zal uitbrengen, is mij nog onzeker, en ik zal den verderen loop der discussien hiertoe afwachten. Breng ik mijne stem voor de wet uit, dan zal het in allen gevalle zijn in de hoop, dat men bij de, volgens art. 19 der wet op de organisatie der regterlijke magt, afzonderlijk te maken reglementen, zoo veel mogelijk, aan sommige geopperde bezwaren te gemoet kome.

Door den Minister van Staat, belast, *ad interim*, met het bestuur der Financien, is dd. 23 Mei bekend gemaakt dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 April tot en met den 19 Mei 1837, zijn geweest, als: Tarwe *f* 6,39½; Rogge *f* 4,72; Boekweit *f* 4,41½, Garst *f* 3,50; Haver *f* 2,38½; Ongepelde Spelt *f* 2,08, alles per mud. Weshalve, volgens art. 1 der opgemelde wet, gedurende de maand *Mei* eerstkomende, de regten op den in- en uitvoer van de onderstaande graansoorten zullen bedragen als daarnevens staat uitgedrukt:

Graansoorten.	Regt per mud. *Inkomend.*	*Uitgaand.*
Tarwe en gepelde spelt.	*f* 1,50.	vrij.
Rogge	- 0,75.	vrij.
Boekweit	- 1,00.	vrij.
Garst en Mout	- 1,00.	vrij.
Haver	- 1,00.	vrij.
Ongepelde Spelt	- 1,00.	vrij.

De Directeur Generaal van Oorlog, ad interim herinnert, bij deze, alle houders, van pretensien, ten laste van het Departement van Oorlog, *over het jaar* 1836, dat de tijd, tot het indienen, van hunne rekeningen, memorien, of declaratien, achtervolgens de wet van 8 November 1815, no. 36, met den laatsten Junij aanstaande, finaal zal zijn verstreken, na welken dag geene derzelve meer kunnen worden aangenomen, en noodigt hen, mitsdien om dit uiterst tijdstip van indiening niet aftewachten, maar hunne stukken, onverwijld, aan het Departement van oorlog intezenden.

's Hage, den 13 Mei 1837.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar zal geveild worden, *te Rotterdam, op Woensdag den 28 Junij 1837*:

10517 Kranjans en Kranjangs JAVA SUIKER, liggende *aldaar*.

3095 Dito dito dito liggende te *Dordrecht*.

Waarvan de Monsters, benevens de Notitiën met de Veilcondities, in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam, den 25 Mei 1837.

VAN DER HOUVEN, *President*.
KOOIJ, *Directeur fungerend Secretaris*.

, Getrouwd, den 21 Mei 1837:
P. IJ. DE VRIES, en
J. J. VAN DER ZEE, *van Franeker*.

, Getrouwd:
Leeuwarden, den 24 Mei 1837.
T. ROMEIN, en
G. FILBACH.
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
Dragten, den 24 Mei 1837.
HENRICUS DOUMA, en
CATHARINA GEERLIGS.

, Getrouwd:
Workum, den 24 Mei 1837.
NICOLAAS HOUWINK, *van Meppel*, en
TRIJNTJE SIJPESTEIJN.

, Getrouwd:
Leeuwarden, den 26 Mei 1837.
Mr. R. CROMMELIN, *van Amsterdam*, en
F. W. CROMMELIN.

, Getrouwd:
Winschoten, den 25 Mei 1837.
H. G. CANNEGIETER, Hermz., *Predikant te Hemelum c. a.*, en
J. J. CANNEGIETER.
Eenige kennisgeving.

, Heden verloste van eene Dochter, SARA RODENHUIS, geliefde Echtgenoote van
J. VALCKENIER.
Amsterdam, den 23 Mei 1837.

, Heden verloste van eenen welgeschapen, doch dooden Zoon, FREDERICA HEIKENS, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 27 Mei 1837. B. SOODT.
Eenige kennisgeving.

, Heden verloste van eene Dochter, MARIJKE R. LAMMENGA, Echtgenoot van
Harlingen, den 27 Mei 1837. M. H. MERKELBACH.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze voor bijzondere communicatie aan te nemen.

, Heden beviel van eenen welgeschapen Zoon, E. M. BAVINK, geliefde Echtgenoote van
Kampen, den 27 Mei 1837. G. BROUWER.

, Heden nacht omstreeks een uur, overleed na een langzaam verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van zeven en zeventig jaren en bijkans acht maanden, onze waarde Vader en behuwd Vader, ERRIT SIJTSES SIJTSEMA, in leven Lid van den Raad en Assessor der Grietenij Opsterland.
Beetsterzwaag, den 19 Mei 1837.
S. E. SIJTSEMA,
mede namens mijnen Broeder, Zusters en behuwd Broeders.

, Heden overleed in den ouderdom van 59 jaren, de Wel Edel [illegible] Heer SIEDS PIETERS, Vrederegter van het kanton Bergum, Echtgenoot van Vrouwe A. VAN POUTSMA.
Camminga-State onder Oudkerk, den 22 Mei 1837.

, Heden morgen 5 uren overleed, onze waarde Vader, S. O. VAN KAMMEN, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester, in den ouderdom van ruim 71 jaren.
Surhuisterveen, den 24 Mei 1837.
Uit naam mijner Broeder en Zusters.
O. S. VAN KAMMEN.

, Heden behaagde het den Almagtigen, onzen geliefden Vader, MOZES ELKAN LEVIJ KAN, in den ouderdom van circa 64 jaren, van dit ondermaansche wereldrond in zaliger gewesten te doen overgaan; ieder die zijn braaf karakter gekend hebben, zullen beseffen wat wij in hem verliezen.
Leeuwarden, den 27 Mei 1837.
L. M. KAN.
Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 26 Mei 1837, *f* 26,00 à *f* 27,00.
GROVE KAAS, *f* 16,50 à *f* 18,50.
De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 159,75 het Last. — Tarwe 7,25 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, den 27 Mei 1837.

Nederland.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	52¼	52 5/16	52 5/16
Dito dito...... 5 »	98 13/16	98⅞	98⅞
Uitgest. Schuld			
Kansbilj. van dito.....	23	23 1/16	23 1/16
Amortis. Synd. 4½ pCt.	92¼		
Dito dito ..... 3½ »			
Handel-Maats. 4½ »	178¾		
Nieuwe dito.. 4½ »			
O. I. Leening. 4 »	90 5/16		
Dito......... 5 »	97¾		
Frankrijk.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.			
Engeland.			
Insch. Grootboek......			
Spanje.			
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	22¾	22 13/16	
Dito bij dito, onb. stukk..	22½		
Passive...............			
Deferred			
Fransche Uitgestelde...			
Engelsche Uitgestelde..			
Portugal.			
Oblig. te Londen 5 pCt.			
Dito dito....... 3 »			
Napels.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5 »			
Leen. te L. bij *R.* 5 »			
Aand. Tavoglière 3½ »			
Dito te Parijs... 3½ »			

Rusland.		Gebl.
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	103¾	
Dito dito 1828 en 29, 5 »	103⅞	
Cert. d. 1831 en 33, 5 »		
Obl. te Londen.. 5 »		
Cert. te Hamburg 5 »		
Inschrijv. in Assig. 6 »	64¾	
Certifi. van dito.. 6 »		
Polen.		
Aand. met Lot. fl. 300 *f*		
» » » » 500 -	136¾	
Pruissen.		
Aand. met Lot. R. 50 *f*	111½	
Neg. Londen 1830 4 pCt.		
Oostenrijk.		
Aand. met Lot. *f* 100...		
Dito dito *f* 250.. 4 pCt.		
Metalliek....... 5 »	99 3/16	99¼
Dito............ 3 »		
Dito te Lond. gen. 5 »	99⅞	
Dito............ 2½ »		
W. B. bij *Goll & C.* 5 »		
Dito............ 4 »		
N. Ween. Aand. fl. 500 *f*		
Denemarken.		
L. te Londen ... 3 pCt.		
Braz. dito bij *Rots.* 5 »	84¾	
Darmst. Aand. bij L.		
Russ. Fr. A. 500......		
Dito 100 fr........		

Columb. 2de leening van 250 £ 15¾, onbep. Coup. *f* 3¾. — Bl. Grieken van 500 £ 18; onbep. Coup. *f* 3 1/16. — Ardoins Coup. van November 51, 51½; dito van Mei 33.

EFFECTEN-SOCIETEIT, den 28 Mei 1837.

Ardoins 23. Dito Coup. van Nov. 51½. De Engelsche brieven, hoewel aangekomen, nog niet uitgegeven zijnde, was in Hollandsche fondsen geen handel, terwijl van Spaansche slechts enkele stukken verhandeld zijn.

AANMERKING.

De HOUTVERKOOPING, aangekondigd in de Leeuwarder Couranten van Dingsdag den 23 en Vrijdag den 26 Mei 1837, als zullende plaats hebben op Donderdag den 1 Junij 1837, des voormiddags ten negen ure, IS UITGESTELD tot op MAANDAG DEN 5 DIER MAAND, des namiddags ten één ure, en zal alsdan plaats hebben nabij den Houtmolen van den Heer R. FONTEIN, aan de Trekvaart naar Harlingen onder Franeker.

Grietman en Assessoren van Wonseradeel, zullen, op Donderdag den 1 Junij 1837, des voormiddags ten elf ure, in het Grietenijhuis te Bolsward, aan de minstaannemenden presenteren te besteden:

1. Het VERGROOTEN en gedeeltelijk VERNIEUWEN van de SCHOOL en ONDERWIJZERS WONING te Witmarsum.
2. Het weder OPBOUWEN van den TOREN te Exmorra op het Kerkgebouw aldaar.
3. Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan den TOREN te Lollum.

Alles met bijlevering der Materialen enz.

Zullende voor de gegadigden, de Bestekken waarnaar deze Bestedingen zullen plaats hebben, ter visie liggen ten Grietenijhuize voornoemd, en bij de Onderwijzers der respective dorpen, terwijl de Teekeningen der School te Witmarsum en van den Toren te Exmorra, mede bij de Onderwijzers aldaar ter bezigtiging liggen.

Bolsward, den 20 Mei 1837.
Grietman en Assessoren voornoemd,
C. BINKES.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. BINKES.

Grietman en Assessoren van het Bildt, convoceren bij deze de Omslagpligtige Landeigenaren van het Oud Bildt, onder Sint Anna Parochie, om te compareren in de Dorpskerk aldaar, op Zaturdag den 3 Junij 1837, des voormiddags ten elf ure, ten einde:

1. Op te nemen en na welbevinding te sluiten de jaarlijksche Rekening en Verantwoording der Volmagten, Kerk- en Armvoogden.
2. In plaats van de aftredende Volmagt, Kerk- en Armvoogden, nieuwe verkiezingen te doen.
3. Te besluiten over een door het Bestuur dezer Grietenij te doen voorstel tot vergrooting der School te Sint Anna Parochie.
4. Te delibereren over de invoering der Omslagen naar de Kadastrale meting.

En verder te delibereren over zoodanige propositien welke alsdan zullen worden gedaan.

St. Anna Parochie, den 23 Mei 1837.
Grietman en Assessoren voornoemd,
T. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.
Ter ordonnantie van dezelven,
O. B. OEBERIUS.

Berigt aan de Schippers.

Het GRIETENIJ-BESTUUR van HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, brengt door deze ter kennis van de belanghebbende Schippers, dat voortaan het Vaarwater, van af Stavoren naar Heeg, in de *Wanservaart*, de *Geeuw* en het *Dammen Spoeltje*, is afgebakend door Drijfbakens, en het overige Vaarwater door staande Bakens op de hoeken van de onderscheidene Pollen in de Wateren gelegen.

Voorts dat aan de *Galamadammen* een Bakengeld zal worden geheven:

a. Van alle overdekte Schepen met Zwaarden, zonder onderscheid van welke grootte, in eens *veertig Cents* . . . . *f* 0,40.

b. Van alle opene Vaartuigen, met of zonder Zwaarden, zonder onderscheid van welke grootte, in eens *tien Cents* . . . . 0,10.

Zijnde alléén vrijgesteld zoodanige Vaartuigen, welke vrijdom van Patentregt genieten, ingevolge Reglement, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 22 Maart 1837, no. 88.

Koudum, den 23 Mei 1837.
Het Grietenij-Bestuur voornoemd,
G. A. AVENHORN VAN NAUTA.
Ter ordonnantie van hetzelve,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris*.

Grietman en Assessoren van Baarderadeel, maken bekend, dat uithoofde de *elfde* Junij in dit jaar, op eenen Zondag invalt, de JAARLIJKSCHE PAARDENMARKT te *Oosterwierum*, zal plaats hebben op *Maandag* den 12 en *Dingsdag* den 13 Junij aanstaande.

Weidum, den 27 Mei 1837.
Grietman en Assessoren voornoemd,
W. B. BUMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

Uit de hand te koop:

Eene beste zoo goed als nieuwe CHAIS, met Raam en Dissel. Te bevragen bij D. C. STOCKER, Mr. Smid in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN LEMSTERLAND, maken bekend dat de LEMSTER KERMIS, dit jaar een aanvang zal nemen op Maandag den 19 Junij e. k., en dat des Vrijdags te voren om de Standplaatsen voor de Kramers zal worden geloot.

Lemmer, den 27 Mei 1837. *Grietman en Assessoren voornoemd,* W. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER. *Ter ordonnantie van dezelven,* H. VAN GENDEREN.

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van Mr. C. J. VAN DER VEEN, Procureur aldaar, op Donderdag den 1 Junij e. k., des avonds ten 7 ure, ten huize van *B. J. Brouwer*, in het Schippershuis op het Vliet, bij Leeuwarden, finaal verkoopen:

Een POTSCHIP met Zeil en Treil c. a., genaamd *de Nieuwe Aanleg*, lang ruim 10 el, hoog en wijd naar advenant, thans in gebruik bij *Jan Jelkes Alberte-ma*; waarop geboden is de geringe som van *f* 190.

BOELGOED.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 31 Mei 1837, des voormiddags ten elf ure, voor en achter het Huis van de Wed. *L. S. Anema*, op de Zoutsloot en in de lange Droogstraat, des daags voor en op den genoemden dag ter bezigtiging liggende, bij genummerde perceelen, op drie maanden crediet verkoopen:

ZAAGHOUT en AFBRAAK, nieuwe en gebruikte LADDERS, waaronder een bijzonder groote, een nieuwe platte en holle KRODEN, DAMLEGGERS, DOMMEKRACHTEN, TALIJ met BLOKKEN, SLIJPSTEENEN, 46 à 50 gegoten EESTPLATEN van 18 duim vierkant, 25 à 30 EESTSTEENEN, eene HAVERKIST, een HOK voor Hoenders en Konijnen met Ballustrade, en hetgeen verders zal zijn genummerd.

Alles afkomstig uit den Boedel van wijlen *L.S. Anema*, in leven Timmermans- en Metselaarsbaas, welker Weduwe ter verhuringe presenteert, afzonderlijk of in zijn geheel: Eenen TIMMERWINKEL, MOESTUIN met VRUCHTBOOMEN, en eene WOONKAMER.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 14 Junij 1837, des middags ten 12 ure precies, buiten de Bildtpoort aan Stads Gracht, verkoopen:

6 à 7000 Pannen, 30 à 40000 Metselsteenen, 6 à 7000 Vloerklinkerts, eene groote partij Juffers en Latten, eenige Huisbalken en Zolderplanken, Schuif- en Deurkozijns, liggende Platen, eenig Bindtwerk en wat er meer te voorschijn zal worden gebragt.

Kapitein T. TUNDER, van Aarhuus, voerende het Jagtschip *Boreas*, van Flensburg naar Londen gedestineerd, gedenkt, op Donderdag den 8 Junij 1837, des voormiddags ten 11 ure precies, in de Herberg te Ezumazijl, in het openbaar, aan de meestbiedenden te doen verkoopen: 36 Lasten RAAPZAAD en 170 MOSCOVISCHE MATTEN.

Nadere informatien te bekomen bij den Heer J. J. HEEP, te Ternaard.

Uit de hand te koop:

Eene HUIZINGE, letter I, no. 107, Kadaster letter A, no. 737, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden; waarvan de informatien te bekomen zijn bij JODOCUS HERINGA, Hz., ten zijnen huize aldaar, des morgens tusschen elf en twaalf ure.

TE KOOP, twee beste VERDEKTE WAGENS, welke geheel kunnen gesloten worden, goed in de verf, van Kussens, Voorbok en Achterbank voorzien. Te bevragen bij C. H. WILKESHUIS, in het Zaailand te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Een welbezeild KOFSCHEEPJE, lang over steven 6 el 8 palm, wijd over de berkhouten 1 el 9 palm, en hol op zijn uitwatering 1 el, met Roef, ronde Luiken en van eenen goeden Inventaris voorzien; thans liggende te Grouw, en is te bevragen bij den Scheepstimmerbaas JOHs. C. SJOLLEMA, aldaar.

TE KOOP, twee PAAUWEN en eene PAAUWIN van de mooiste soort. Te bevragen bij de Weduwe G. IJPMA, te Franeker. *Brieven franco.*

Wie BEST DRIEBANDS RIJS noodig heeft, kan zulks bevragen bij den Kastelein G. JORNA, in den Os te Leeuwarden.

DONG.

Er wordt TE KOOP GEVRAAGD, één of meer hoopen MEST, van 10 tot 50 schar. Gegadigden gelieven zich aan te melden bij of ten Kantore van den Notaris G. T. DE JONGH, te Gorredijk.

Florisante GRAANZOLDERS TE HUUR, met *beschoten Dak*; vroeger door den Heer *Abe IJpes* in gebruik geweest; thans te bevragen bij JOHs. JONK, letter A, no. 288, te Leeuwarden.

Onderlinge Waarborg-Maatschappij voor de Binnenlandsche Scheepvaart.

Onder het Bestuur van B. VAN NEK en G. VERMEER, JOH. ZN, als Directeuren, en onder het toezigt van de Wel Edele Achtbare Heeren M. VAN DOORNINCK, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Burgemeester der stad Deventer, J. L. NÉRING BOGEL en B. J. WERNINK, Leden van den Raad der stad Deventer, als Commissarissen.

In deze voor de Binnenlandsche Scheepvaart zoo nuttige Maatschappij, wordt de Deelneming open gesteld bij A. GRATAMA, te *Leeuwarden*, bij wien tevens de verlangde Inlichtingen zijn te bekomen.

De Ondergeteekende Mr. C. M. A. SIMON VAN DER AA, Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Leeuwarden, adverteert mits deze, dat zijn Kantoor met den 12 Mei 1837, is verplaatst van den *Wirdumerdijk* te Leeuwarden, naar de *Tweebaksmarkt* aldaar, in het Huis gequoteerd letter C, no. 105.

Leeuwarden, den 11 Mei 1837. Mr. C. M. A. SIMON VAN DER AA, *Procureur.*

LEES HIER. De Ondergeteekende berigt door deze, dat hij is komen wonen buiten de Hoeksterpoort, naast het Nieuw Blaauwhuis, en zich aldaar als WAGENMAKER heeft gevestigd; nemende deze gelegenheid tevens waar, om zich aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten op het minzaamst aan te bevelen in het Maken en Repareren van alle soorten van Rijtuigen, met belofte eener prompte en civiele bediening en spoedige afdoening.

NB. Een à twee WAGENMAKERSKNECHTEN, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen van stonden aan werk bekomen bij den Ondergeteekende.

Leeuwarden, den 11 Mei 1837. J. VAN DER WERFF.

C. BEKKER, Instrumentmaker enz., wonende in de Kleine Kerkstraat, lett. F, no. 85, te Leeuwarden, berigt aan Heeren Doctoren, Chirurgijns, Vroedmeesters en verdere Stad- en Landgenooten, dat hij thans voorzien is van onderscheidene CHIRURGICALE en VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN, alsmede van ELASTIQUE INSTRUMENTEN en BREUKBANDEN. Bevelende zich verders in de gunst met belofte eener prompte en civiele behandeling.

NB. Ouders of Voogden, genegen zijnde hun Zoon of Pupil in dat Vak op te leiden, vervoegen zich bij bovengenoemde, bij wien ook een INSTRUMENT- en MESSENMAKERSGEZEL, zijn werk wel verstaande, van stonden aan werk kan bekomen.

De Ondergeteekende geeft door deze kennis dat bij hem benevens zijne Touwslagerij en wat dit vak verder betreft, verkrijgbaar zijn en gefabriceerd worden, alle soorten van PAARDEDEKENS, van daaronder geschikte Beddekens. Bij hem kunnen almede voor WOL, Paarde- en Bed-dekens worden gemaakt. Nadere informatien te bekomen bij

J. B. WIELINGA,

op den hoek van de Kleine Palen te *Sneek*, alwaar ook Wollen, Merinossen en Zijden Stoffen geverfd kunnen worden.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij is komen wonen bij de Blaauwpoort te Bolsward, in het Huis alwaar de Heer *Schaltenberg* zijne affaire als Gortmaker met succes heeft uitgeoefend, bij zich in het zelfde vak als Gortmaker en tevens als Koopman in Kruidenierswaren heeft geplaatst; verzoekende tevens gunst en recommandatie, zoo wel binnen- als buiten deze Stad, onder belofte van eene goede, civiele en zindelijke behandeling. G. FABER SCHOONLINGEN,

Bolsward, den 23 Mei 1837. *Gortmaker.*

Bij den Ondergeteekende zijn weder te bekomen de uitmuntende lichtgevende groene en witte GLAZEN DAKPANNEN.

Twee of drie VERWERSKNECHTS kunnen dadelijk bij denzelven werk bekomen.

Leeuwarden, den 25 Mei 1837. W. VAN DER HEIDE, *Weze, D, no. 34.*

BEKENDMAKING.

De Ondergeteekende maakt door deze bekend dat hij op den 12 Mei jl. is komen wonen in het Logement '*t Huisterheide* onder Legemeer, grietenij Doniawarstal, een van de alleraangenaamste oorden dezer Provincie; bevelende zich als LOGEMENT- en STALHOUDER in de gunst van het geëerd Publiek, en belooft eene nette en goede behandeling.

Huisterheide onder Legemeer, den 17 Mei 1837. WISSE P. VAN DER MEULEN.

De BILLE onder RAUWERD.

Ter oorzake der Vaartslatting, wenscht de Ondergeteekende, dat zijne geëerde Begunstigers hem in geval van Comparitie of anderzins, een dag te voren zulks doen weten, uithoofde hij anders geen Baars kan geven.

P. P. VAN DER MEULEN.

De Ondergeteekende KLAAS PIETERS POSTUMUS, Landbouwer onder Dronrijp, waarschuwt bij deze een ieder, om aan zijne Huisvrouw TRIJNTJE PIETERS SIKKEMA, niets te leenen of te borgen, noch gelden of andere waarden te voldoen of te geven, welke aan de gemeenschap met haar verschuldigd mogen zijn of behooren; verder niets dat tot die gemeenschap betrekking heeft met haar te verhandelen. Zullende een ieder zich de nadeelen welke uit het niet in acht nemen dezer waarschuwing mogten voortkomen, zelf te wijten hebben.

Dronrijp, den 24 Mei 1837. K. P. POSTUMUS.

SLECHTE BEHANDELING.

KLAAS PIETERS POSTUMUS, zich noemende *Landbouwer onder Dronrijp*, heeft in deze Courant dd. den 26 Mei 1837, eene advertentie geplaatst, strekkende: *om aan zijne Huisvrouw niet te leenen of te borgen, noch gelden of andere waarden te voldoen of te geven, welke aan de gemeenschap met haar verschuldigd mogten zijn of behooren* enz.

Deze K. P. POSTUMUS heeft haar in den laten avond van Vrijdag den 19 Mei 1837 verlaten zonder order op zijne zaken te stellen, met zich nemende eenige goederen en eene niet onaanzienlijke som contanten, en is daar mede naar zijne Moeder te Britzum gegaan, haar met haar Kind uit een vorig huwelijk aan haar zelven overlatende.

Zij is voornemens hare zaken zoo veel mogelijk goed te beheeren en in dezen te doen, hetgeen de noodzakelijkheid vordert, en vermeent dus, bij afwezigheid van haren Echtgenoot den gemeenschappelijken boedel te mogen en te moeten administreren, en beschouwt hem *weglooper* niet geregtigd tot eenige handeling in dezen gedurende zijne afwezigheid.

Dronrijp, den 29 Mei 1837. TRIJNTJE PIETERS SIKKEMA.

Wij Ondergeteekenden J. VAN REINE, Schoenmaker, en JACOBJE DOEVEN, Echtelieden, wonende te Oosterzee, verwittigen bij deze de Debiteuren van wijlen KOOP W. DOEVEN, als dat de annonces geplaatst in de Leeuwarder Courant, door *H. K. Muurling* en *H. Mast*, alleen is geschied uit vijandschap, om ons in minachting te brengen, doch kunnen ons beroepen op alle weldenkenden, die ons eenigzins van nabij kennen, en te wel overtuigd zijn, dat niemand door ons hoe gering ook is benadeeld; — en daar wij als mede-Erfgenamen door onze Broeders en Zuster gevolmagtigd waren de noggedeeltelijk openstaande pretentie te innen, uithoofde wij in de Nalatenschap onzer Ouders niet gedeeld hadden; — verzoeken alzoo bij deze de Debiteuren, om volstrekt buiten onze toestemming geene uitbetaling van welken aard ook, aan *H. K. Muurling* en *H. Mast* te doen, dewijl dezelve geene de minste aanspraak daarop hebben.

J. VAN REINE.
J. DOEVEN.

POSTWAGENDIENST
van *de Lemmer* op *Leeuwarden* vice versa.

Aan het geëerd Publiek wordt bij deze bekend gemaakt, dat de POSTWAGEN van *de Lemmer* op *Leeuwarden*, onafgebroken zijn voortgang zal hebben te rijden; van *Leeuwarden* op het gewone uur, voor het Logement van IJ. E. KINGMA, in het Landswelvaren op den Wirdumerdijk, alwaar de bestelling der Plaatsen zal zijn; en van *de Lemmer* voor het Logement *de Wildeman*, een half uur na het aankomen van den Amsterdammer Beurtman.

Lemmer, den 20 Mei 1837. J. J. DIJKSTRA, *Ondernemer.*

)o( )o( )o(Zes KNECHTEN, het Timmeren en Metselen geheel of ten deele verstaande, kunnen van stonden aan werk bekomen bij M. A. VISSER, Timmerman te Tzum. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(Twee TIMMERKNECHTEN, kunnen dadelijk werk bekomen bij P. K. BAKKER, Mr. Timmerman te Stiens.

)o( )o( )o(Twee à drie TIMMERKNECHTEN, kunnen werk bekomen bij A. O. TOLSMA, Mr. Timmerman bij den Beetgumermolen, hoe eerder hoe liever.

)o( )o( )o(Een TIMMERKNECHT, het Timmer- en Metselwerk goed verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij K. U. HAAKSMA, Timmerman te Anjum.

)o( )o( )o(Vier SCHEEPSTIMMERKNECHTEN, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen terstond tegen een goed dagloon werk bekomen bij J. H. ALKEMA en G. A. BAKKER, in Comp., te Makkum.

)o( )o( )o(Een KASTEMAKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan terstond werk bekomen bij K. HUISMAN, Mr. Kastemaker te Sneek.

)o( )o( )o(Een KOPERSLAGERSKNECHT kan van stonden aan werk bekomen bij J. WORTELAAR, Koperslager te Leeuwarden.

)o( )o( )o(Twee VERWERSKNECHTEN, liefst ongehuwd, kunnen van stonden aan en voor een geheel jaar werk bekomen bij N. IJSSELMUIDEN, Verwer en Glazenmaker te Franeker.

)o( )o( )o(Een JONGELING, eenigen tijd bij het *Bakken* geweest zijnde, kan terstond als TWEEDE KNECHT worden geplaatst bij JAN L. FABER & ZOON, Koek- en Banketbakkers te Harlingen. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(Er wordt vermist sedert den 26 April ll. een bruine langharige PATRIJSHOND, met lange hangende Ooren, geel om de Oogen, lange ruige Staart, zijnde een Rekel. Die denzelven teregt brengt bij PIETER JANS BROESMA, Landbouwer te Arum, zal voor zijne moeite beloond worden.

Bij J. OOMKENS, te *Groningen*, is gedrukt, bij W. BRAVE, Jr., te *Amsterdam*, en verder alom te bekomen:

Prof. L. G. PAREAU, Christelijke Leerredenen over *Elia*.
Prof. H. C. VAN HALL, Eerste beginselen der Plantenkunde.
Ds. M. CORSTIUS, Verkort Handboek der Christelijke Geloofsleer.
Mr. H. A. SPANDAW, Gedichten, nieuwe Uitgave, 1ste en 2de deel.
Prof. H. NIENHUIS, Nederlandsch Wisselregt, vervat in den 6den en 7den titel van het Wetboek van Koophandel, (ten gebruike bij Akademische Lessen).
Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT en *Ds.* G. C. DUVAL SLOTHOUWER, twee Leerredenen ter nagedachtenis van *Jhr. Mr.* W. VAN SWINDEREN.
Prof. G. J. MEIJER, Oude Nederlandsche Spreuken en Spreekwoorden; met taalkundige aanteekeningen.
Ds. R. POSTHUMUS, in Jouwerkoerke fol Frysk Griemank, ree makke in de Friesen oonbean.
Dr. S. BLEEKRODE, Verzameling van uitgelezene Verhandelingen over de Leer van de ziekten der Kinderen.
Dr. F. THEREMIN'S, Avondstonden. In 't Nederduitsch uitgegeven door *Dr.* W. R. VAN HOËVELL.
H. HEMKES, Kz., Algebraïsch Rekenboek voor de Scholen, ten dienste van Eerstbeginnenden.
——— Rekenboek voor gevorderde Leerlingen, hoofdzakelijk dienende om op eene korte, gemakkelijke en zekere wijze te leeren rekenen.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.